

2020-12-02

Jordbruksverket

Daniel.Melin@jordbruksverket.se

goncalo.carneiro@havochvatten.se

Strategi för svenskt fiske och vattenbruk 2021-2026 – friska ekosystem och hållbart nyttjande

---

Fiskekommunerna organiserar nio kommuner i Bohuslän, vilka tillsammans med Västra Götalandsregionen samverkar med berörda intressenter för att skapa en bärkraftig utveckling av fiske- och vattenbruksrelaterade verksamheter utmed hela Bohuskusten. Kommunerna yttrar sig här som ett gemensamt nätverk utifrån den kompetens som byggts upp sedan mitten av 1990-talet, då nätverket startade sitt samarbete.

Bakgrund/Inledning

Havs- och vattenmyndigheten och Jordbruksverket har fått regeringens uppdrag att ta fram en ny gemensam strategi för yrkesfiske, vattenbruk, fritidsfiske och fisketurism. Fiskekommunerna har i september 2020 lämnat synpunkter på ett tidigare utkast till strategin.

Fiskekommunernas övergripande synpunkter

Fiskekommunerna, FK, konstaterar att flera av de synpunkter vi lämnade i september fångats upp och använts i denna reviderade version. Avsnitt 4-5 med strategins mål och delmål har innehållet konkretiserats avsevärt. Delmålen har omformulerats och blivit färre. Målformuleringarna har förtydligats.

FK:s detaljsynpunkter lämnas i excel-fil (mall som upprättats för strategidokumentet). Den innehåller allt från redaktionella småsaker (tryckfel, glömda ord) till synpunkter och förslag till justering eller komplettering.

FK vill nedan lyfta de delar som vi ser som viktigt och centralt i denna strategi och det fortsatta arbetet.

I tidigare samrådsmöten och yttranden har flera konkreta exempel och förslag på **åtgärder** lämnats. Dessa kan plockas in i de **handlingsplaner** som skall tas fram som en del av arbetet när strategin fastställs. Det är viktigt att det materialet tas tillvara i kommande arbete.

Handlingsplaner – Åtgärder - Samverkansforum

FK anser att det är väsentligt att det bildas ett **permanent forum**. En samverkansplattform där myndigheter, företag, forskning, och andra aktörer möts och konstruktivt arbetar tillsammans för att nå strategins mål.

FK anser vidare att ansvaret för sammankallande och hålla ihop detta forum ska vara en neutral organisation. Ett mycket bra exempel på en sådan organisation är Landsbygdsnätverket.

I samverkan är utbyte av **kunskap och information** viktigt. I denna version skrivs en del om detta vad gäller ansvaret för myndigheter, forskning och organisationsföreträdare ("uppifrån och ner"). Inom FK ser vi också gärna att flödet av kunskap och information från verksamhetsutövarna är omvänt lika viktigt. Inom Samförvaltningsinitiativet i Norra Bohuslän har man arbetat så sedan start vilket varit framgångsrikt där forskare, fiskare och myndigheter verkar tillsammans med respekt för varandras kunskap och roller. När det fungerar ökar också tilliten till varandra.

Stimulera nyrekrytering och jämnare fördelning i näringarna

FK saknar alltså i strategiförslaget konkreta förslag på hur man skall komma tillrätta med den äldre fiskarkår och den svaga nyrekryteringen. Viktiga åtgärder bör tas upp i handlingsplanen för att nå jämnare fördelning i ålder och kön.

I Norge finns särskilda regler och stimulans för unga yrkesfiskare vid uppstart i branschen. För att få fler unga att våga välja fisket som yrke behövs särskild stimulans de första åren. Det finns idag motsvarande exempel på satsning på få in yngre lantbrukare i landsbygdsprogrammet - nystart för unga jordbrukare.

FK kan tänka sig någon form av "nystart-" eller "instegsprogram" t ex genom särskilda stöd och / eller lättnader i regelverk (t ex tilldelning av egen kvot för yngre fiskare eller stimulans att fiska på ej kvoterade arter).

Ekonomiska förutsättningar

I både förra och denna version saknas resonemang om nationellt samhällsansvar vad gäller åtgärder och stimulans för att förbättra och åtgärda infrastrukturen som krävs inom respektive näring och verksamhet som strategin adresserar. I bilaga 4 räknas de viktigaste nationella och internationellt använda **fiskhamnarna** upp. Nyligen genomförda kartläggningar av dessa pekar på att nästan alla är i stort behov av investering i **upprustning**. Kostnader för detta är sällan något berörd kommun kan göra. Likaså ser vi behov av stöd till t ex beredningsindustri, kopplat till behov av nya eller utbyggda reningsverk. Även detta är investeringar som varken fiskindustrin eller berörd kommun enbart kan finansiera. Detta skall vara en strategi för *svenskt* fiske- och vattenbruk. Det bör därför ligga på **nationell** nivå att stödja infrastruktur och miljöanpassningar som krävs för en nationell basnäring.

Fiskekommunerna efterlyser alltså tydligare grepp på ekonomiska förutsättningar för att genomföra strategin. I avsnitt 6 anges dels att strategin inte är kopplad till någon särskild ekonomisk satsning och att arbetet som anges i handlingsplanerna bl a kommer finansieras och genomföras *inom ramen för myndigheternas ordinarie uppdrag*. Samtidigt nämns vikten av finansiering med strukturfonder som EHFF och Landsbygdsprogrammet. I efterdyningarna av Covid-19 pandemin talar politiken om att nu är ett gyllne läge att

verkligen ställa om. FK ser fiske / vattenbruk / fiskbranschen som en lämplig satsning på sådan omställning. Det finns många goda idéer, allt från bränslesnåla eller alternativa drivmedel i båtar, uppgradera restströmmar till värdefullare produkter, cirkulerande vattenbrukssystem, skonsammare och selektivare fiske mm. FK hade gärna sett att strategin pekade mer i den riktningen.

Strategin och klimatförändring som påverkar vattenmiljöer

Havet blir varmare och surare, nederbörden ökar som påverkar sjöar och vattendrag. I denna strategi saknar FK insatser som möter denna förändring. Hållbar omställning för att minska en verksamhets klimatpåverkan är en del men vi behöver också förbereda oss för att hela resursen förändras.

Modellering visar att fiskebestånd kommer antingen slås ut eller flytta på sig när havet blir varmare (och salthalten i Östersjön kommer ändras och gradienten förflyttas). Kommer Östersjötorsken helt dö ut? Nordsjötorsken i Västerhavet rör sig redan norrut på grund av varmare ytvatten, hur påverkar det framtida bestånd och kvoter för dessa? Men havsmiljön har inga gränser, så nya arter kommer att förflytta sig, dvs vanligare i varmare och sydligare vatten. Fiskerieringen måste kunna följa med i dessa förändringar. Bara för att arter flyttar på sig genom temperaturförändringar behöver det inte innebära att alla är "invasiva" i negativ bemärkelse utan kan också vara en ny värdefull resurs. Det vore bra om strategin kompletterades med hur den står i relation till klimatförändringarna.

Övrigt

Fiskekommunerna tackar än en gång för att vi fått möjligheten att yttra oss i detta viktiga arbete med strategin för vårt samlade intresse och engagemang. Vi ser fram emot fortsatta dialog och samverkan för att nå strategins värdefulla mål!

För Fiskekommunerna

Lars Tysklind
Ordförande

Bilaga:

Fiskekommunernas synpunkter till strategiutkast (enligt mall / Excelfil)